

Nr 289.

Av herr **Holmström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1944/45.

I arméchefens budgetäskande av den 30 juli 1943 framhölls bl. a. av chefen för arméstaben, att befattningen såsom chef för arméhundskolan, för vilken nu avses en beställning såsom kapten eller ryttmästare, krävde särskild fallenhet och en långt driven specialisering, vilket medförde, att endast ett begränsat antal officerare lämpade sig för densamma. Det vore därför önskvärt att under relativt lång tid kunna behålla lämplig beställningshavare i befattningen. För att säkerställa en god rekrytering och bevara kontinuitet i tjänstutövningen borde sålunda möjlighet föreligga för chefen för arméhundskolan att i innehavande befattning nå regementsofficersbefordran. För befattningen borde alltså upptagas en beställning för alternativt major eller kapten (ryttmästare). Arméförvaltningen anslöt sig till vad chefen för arméstaben sålunda anförde.

I sitt yttrande häröver (Kungl. Maj:ts prop. nr 185, s. 156—157) har chefen för försvarsdepartementet anført, att ehuru vissa skäl sålunda talade för bestämmande av alternativa lönegrader för chefen för arméhundskolan, ansåge sig statsrådet likväl icke böra frångå den i försvarsbeslutet beräknade löneställningen för ifrågavarande befattningshavare. De av arméstabschefen framförda och av arméförvaltningen biträdda skälen till lönegradens i fråga alternativa höjande — vilka även av departementschefen givits ett visst erkännande — synas emellertid vara så starka och välmotiverade, att hänsyn till desamma i detta fall måste tagas. Till klarläggande av det berättigade i arméstabschefens framställning och belysande av ärendets vikt i övrigt må därtill anföras följande.

Arméhundväsendet — som genom Kungl. Maj:ts beslut av den 30/6 1937 fick till uppgift att tillgodose arméns behov av för militärt ändamål dresse- rade hundar samt utbilda för hundarnas användning i fält, skötsel och vård erforderlig personal — har numera fått sin verksamhet utökad till att omfatta även marinen och flygvapnet, och den i arméhundväsendet ingående arméhundskolan är i vederbörliga stater upptagen som en av försvarets fasta undervisningsanstalter. De skolan ursprungligen tillkommande uppgifterna

Bihang till riksdagens protokoll 1944. 3 saml. Nr 289—296.

— att utbilda hundförare och dressera tjänstehundar — ha så gott som helt måst läggas på de olika regementena och i anslutning till de vid dem, efter av riksdagen beviljade medel, tillkommande truppförbandshundgårdarna. Vid arméhundskolan åter, som nu blivit en anstalt för enbart utbildning av befälspersonal (motsvarande), måste man uteslutande koncentrera sig på tvenne huvuduppgifter, nämligen

a) att utbilda blivande tjänstehundbefäl (officerare, underofficerare och underbefäl vid armén, marinen och flygvapnet samt viss annan personal, avsedd för instruktörs- eller dressörbefattningar (hemvärnsbefäl, hundgårdstillsyningsmän, medlemmar ur Blå Stjärnan, viss polispersonal m. fl.); och

b) att — i anslutning till och under utnyttjande av den till samma plats förlagda och skolchefen jämväl underställda arméhundgården — vara en för icke blott försvarets, utan även för hela landets tjänstehundverksamhet avsedd försöksanstalt med uppgift att utexperimentera och praktiskt pröva för tjänst med hundar lämplig sommar- och vinterutrustning, materiel av olika slag, nya utbildnings- och dressyrmetoder samt möjligheter till hundens ytterligare nyttiggörande i såväl försvarets som samhällets i övrigt tjänst.

Vid betraktandet av de uppgifter, som sålunda numera tillkomma arméhundskolan (HS), måste man erkänna, att arméstabschefens påpekande — att befattningen som chef för nämnda skola dels »krävde särskild fallenhet och en långt driven specialisering», dels även »medförde, att endast ett begränsat antal officerare lämpade sig för densamma» — är i hög grad befogat. Man torde även kunna utgå från att antalet för nämnda befattning verkligt lämpliga aspiranter åtminstone för det närvarande är ytterst ringa.

Arméstabschefen har vidare framhållit, att det vore »önskvärt att under relativt lång tid kunna behålla lämplig beställningshavare i befattningen i fråga». Detta är så självklart, att en ytterligare motivering torde vara överflödig. Det må till detta här endast framhållas, att, såvitt känt är, motsvarande befattningshavare i andra länders försvarsorganisationer helt få ägna sig åt här nämnd specialtjänst, sedan de på grund av ådagalagda såväl kynologiska som militära kvalifikationer härtill utvalts.

Slutligen framhåller arméstabschefen, att i och för säkerställande av en god rekrytering och bevarande av kontinuiteten i tjänsteutövningen bör chefen för arméhundskolan ha möjlighet att i innehavande befattning nå regementsofficersbefordran.

Av vad ovan sagts om arméhundskolans omfattande verksamhet och dess betydelse för försvaret torde framgå, att man på chefen för nämnda skola måste kunna i flera avseenden ställa mycket stora fordringar. Som chef och lärare för elever alltifrån äldre kaptener och ned till fänrikar, blivande tjänstehundofficerare ur alla vapenslag och försvarsgrenar, samt för blivande instruktörer och dressörer vid truppförbandshundgårdarna, måste han besitta ett kynologiskt kunnande och en erfarenhet, som endast mångårig tjänst inom arméhundväsendet kan ge. Som samtidigt chef för en självständigt förlagd

militär skola, som jämte arméhundgården och med vid såväl skolan som hundgården fast anställd och beordrad personal uppgår till en avsevärd personalstyrka, måste han även kunna fylla erforderliga krav på militära befälssegenskaper. Det måste anses nära nog otänkbart att få en officer på aktiv stat och i lämplig levnadsålder med de förhandskvalifikationer, som här fordras, att aspirera på en befattning sådan som den ifrågavarande, om han i denna befattning ej kan bli mer än kapten och som sådan måste avgå vid 50 års ålder.

Till vad nu anförts kommer emellertid ytterligare, att den nuvarande chefen för arméhundskolan nästa år uppnår pensionsåldern och då måste avgå, därest befattningen i fråga ej höjes till alternativt regementsofficersbeställning. Då den nuvarande skolchefen genom flera års väl vitsordad tjänst vid arméhundväsendet gjort sig meriterad till att i sinom tid efterträda den nuvarande arméhundchefen — och en succession från chef för arméhundskolan till chef för arméhundväsendet måste betraktas som ej blott naturlig, utan även nära nog obligatorisk — är det nu nödvändigt, att befattningen som chef för arméhundskolan redan från budgetåret 1944—1945 alternativt upptages såsom majorsbeställning.

Försvarets tjänstehundverksamhet har numera fått en icke minst ekonomisk betydelse, som ännu icke synes vara bederbörligen beaktad. Av genom de militära myndigheterna på senaste tiden gjorda utredningar framgår obestridligt, att miljonbelopp kunna inbesparas genom en rationellt ordnad hundbevakningstjänst. Den ovillkorliga förutsättningen för att en sådan skall kunna effektivt genomföras är emellertid, att ett tillräckligt antal för ändamålet lämpliga tjänstehundofficerare kontinuerligt utbildas, varefter dessa, med utnyttjande av dem underställda truppförbandshundgårdar, praktiskt skola genomföra den nyssnämnda bevakningshundtjänstens tillämpning. Och för att så skall kunna ske, fordras en grundläggande tjänstehundbefälsutbildning vid arméhundskolan, vilken utbildning måste omsorgsfullt planeras och ledas av en härför i alla avseenden fullt kvalificerad skolchef.

På grund av det sålunda anförda hemställas,

att riksdagen ville, i enlighet med chefens för armén budgetäskande den 30 juli 1943, besluta att för befattningen såsom chef för arméhundskolan upptages en beställning för alternativt major eller kapten (ryttmästare).

Stockholm den 21 mars 1944.

Nils Holmström.